

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . . . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 ар. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудня.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Людого ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авчайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Мароканське питанє.

(+) Наколи вірити словам буншого французского міністра війни Ді Барейль, що однак з досьвіду останних літ все таки було б за сьміло впеvнвати, то теперішнє французске правительство змагає до війни з Мароком. Екміністер додає, що вважає би таку війну незвичайною, величезною похибкою, позаяк ся війна в Африці вимагала би страшно багато жертв в грошех і людях, а можна до его слів ще додати — і була би великою небезпечністю для загального сьвітового мира.

І се справді була б велика гроза. Мароко займає поміж державами північної Африки, т. є. на полудневім побережю Середземного моря таку область, що із стратегічного боку є найважнійша. Як Египт на північнім сході, так Мароко на північнім заході Африки є неначе сторожею, яка пильнує входу до Середземного моря. Англія, що заволоділа Египтом і не думає зовсім вже его звернути, домагала б ся була для обезпеченя морської дороги до Індії і Великого Океану безуслівно також входу до Середземного моря на заході і була би взяла вже его в свої руки, якби в Гібральтарі не мала певної опори і не вдоволяла б ся сею обетавиною, що Іспанія і Мароко, хоч безсилні і для неї зовсім не грізні, але все таки є її безпосередніми сусідами в сїм критичнім місці. Інакше зовсім станула би справа, наколиб Франция захопила в свої руки Мароканський султанат, бо се загрожувало би становищу Англії на дорозі з Гібральтару а тим самим її найважнійшим інтересам. Задля того в Англії слідять вельми пильно за подіями в Мароку і не можуть спокійно приглядати ся сему, наколи б яка небудь європейска держава задумала посісти Мароко. До того ще й торговельний оборот Англії з Мароканським султанатом є доволі значний і для Англії з тої причини независимість Марока не є байдужна. Словом, Англія на случай війни Франції з Мароком станула би неперечно по стороні султанату і не допустила би до того, щоби Франция прилучила Мароканський султанат до своїх північно-африканських посіlostей.

Мароканське питанє однак висунуло ся у Франції тепер на перший плян. По дорозі з Альгіру на полудне, в намірі, щоби французский Судан злучити з посіlostями на північнім побережю, французкі війська нераз вже попали в неприязні зачіпки з мароканськими поселенцями. Крім того мароканський султан протестував уже проти забору поодиноких областей на полудни Альгіру, до яких він сам підносив свої права, а на останку магометанський фанатизм Мароканців ще й нині є грозою для спокою в Альгірі. Французске володінє в тім краю не є ще зовсім обезпечене, а іменно в останних часах і наслідком забору Туатских оаз проявила ся наново мароканська агітация. З Мароканського султанату часто заходять Берберийці до французской кольонії, щоби там починати ворохобню, як се недавно стало ся в селі Мар-

тариті. Задля того Франция думає приперти султана Абдуля-Азіса до муру. В XIX столітїю вже двічі Франция виступала проти Мароканського султанату війною і все з добрим успіхом, бодай хвилевим. До тривкого забору з ріжних і то вельми поважних причин не дійшло і мабуть і тепер Франция не так легко рішить ся. Очевидно є се лише провокація в рішеню мароканського питаня, котре одного дня, подібно як китайске питанє, стане з цілою силою на черзі, навіть колиб в сій хвилі міжнародною угодою або міжнародними зглядами его положили ad acta. В тім відрочуваню і проволіканю справ містить ся вся суть дипломатичної штуки і се є дуже вигідна система, але она справи не полагоджує.

Пастирский лист

до рускої інтелігенції

ВПресов. Митрополита Андрея Шептицького

Божю Милостию і сьвятого Апостольского Римского Престола благословенієм

Митрополита Галицького, Архиепископа Львівского, Епископа Каменицького.

(Дальше)

I.

Простими щоденними доказами вносять ся люди від сотворінє до Сотворителя з такою, так сказати би, елементарною силою, що лиш розуми, привиклі до субтілізованя і темних аргументів важать ся в доказах, котрими ціла людськість приходять до пізнаня Бога, видіти недостатки і непевности. Цілий рід людский від віків так аргументує:

Є сьвіт, в котрім нічого нема без причини, тож мусять бути і причина, Сотворитель сего сьвіта.

Є на тім сьвіті лад розумний, в котрім все до одной цілі стремить, мусить бути якась сила розумна, що тим сьвітом рядить.

Є якась моральність, якійсь закон, без котрого би ми не могли жити і не мали би сьвідомости добра і зла — мусять бути Законодатель, котрого закон мірою добра і зла.

На сьвіті все переминає ся, нічого нема тревалого, нічого нема, щоби було само від себе; поза сьвітом переминаючим треба проте розумом шукати чогось, що не переминає, когось, що сам собою стоїть, а на котрім опирає ся все те, що від себе самого істнованя не має.

І щож би ми робили бідні і скривджені, кричить від віків рід людский, якби не було Бога справедливого на небі?

Атей з усміхом слухає тих доказів. Онн на его розум за ясні, за прості, за старі. Він би рад сам і він перший розвязати питанє, на чім сьвіт стоїть? Він видумає якусь величезну машину, котра на цілім сьвіті буде утримувати порядок і зв'яздам на небі назначувати їх біг! Та машина его буде якимсь perpetuum mobile, що в чудеснім крузі буде переминяти пори року і тепло сонця достроювати до потреби малої рослинки. Она єму обдумає, як ті прикмети подати кожій рослині і кождому зв'язю на сьвіті, щоби всі ті твори взаїмно себе доповняли і собі помагали. Ту машину назве припадком,

природою, силою, як схоче, коби лиш не так як ту силу називають люди від віків.

Дарма твоя праця, мудрче безбожний! Вже від кількох тисяч літ люди до тебе подібні шукали розвязаня найвисших питань істнованя і иньшої відповіді не знайшли, як лиш ту, котру ціла людськість знаходить. Навіть не поставили гіпотези, котра би остояла ся і не була висьміяна великою більшістю людей. Шукаючи найвисшої причини істнованя, мусиш признати, що є якась сила могуча і творча, котра сей сьвіт і жите на нїм в рух впровадила, якась сила розумна, що гармонією сьвіта рядить, якась сила моральна, що початком і мірою всякої моральности, якась сила висша над все те, що переминає і що зависить в істнованю від иньших, якась сила справедлива, котра зрівнає кривди і несправедливости сего сьвіта. Ту силу могучу, розумну, моральну, справедливу признаєш, хотяй єї і Богом не називаєш, але признаючи єї — Бога признаєш. Будь в розумованю ширим, звернись до простоти, без котрої до людей не трафиш і в власнім розумі тоді знайдеш певний доказ, що є Бог на небі — Сотворитель сьвіта і Судия совісти людскої.

Хто признає істнованє Бога, той тим самим не може не признати і обовязків зглядом Бога. А між тими обовязками рішучо на пернім місци стоїть обовязок вірити в приущеню, що Він щось посьвідчить.

До того обовязку почуваємо ся зглядом всіх людей поважних, ще нїм о чїмсь посьвідчать. Сего обовязку зглядом чоловіка не сповнити уважаємо всі за зневагу. По зложено сьвідощтва, той обовязок вірити чоловікови поважному, котрий доси був якби обовязком условним, переходить в обовязок прийати за правдиве се, що висказав.

Так вамо зглядом Бога.

Чоловік, котрий узнає лиш то одно — що є Бог — в приущеню, що ся істота, найвисша повагою своєю і своїм сьвідощтвом, щось вискаже о річах, котрі їй самій суть відомі, мусить признавати і обовязок то Боже сьвідощтво прийати, за правду узнати то, що Богом посьвідчене. В виконаню того обовязку має свободу волю, може его і не сповнити, може бути так успособлений, що навіть хотяй би і налевно знав, що Бог якусь правду обьявив, не хотїв би єї признати; але може і сей обовязок сповняти так, як взагалі всі обовязки свої сповняє або не сповняє. Сповняючи его мусить над питанєм застановляти ся — чи Бог щось обьявив, чи ні? над питанєм, чи обьявленє християнське є тим, за що себе ставляє, чи людьми видуманим, дуренєм людей. Мусить собі то питанє розвязати, мусить проте християнство студіювати. Обовязок, науку християнства прийати, як викаже ся Божю, стоїть над ним так довго, як довго се питанє не розвязане, се студіюм не скінчене.

Якби дійшов тим поступованєм і тою працею до пізнаня розумного, що наука християнства є наукою Божюю, обовязок его условний став би абсолютним ту науку прийати не зменшаючи его свободі. Всяке значенє стратить сей піпотетичний обовязок лишень тоді, коли застановивши ся над християнством і перестудіювавши его дійшов би до певности, що в християнстві елементу Божого нема, що оно є лишень видумкою людскою.

Само з себе розуміє ся, що ріжні люди в ріжній мірі сей обовязок праці на себе бе

руть; то залежить від совісти, з якою взагалі обов'язки свої точно або недбало сповняють і залежить від глибокості і критики, з якою над річима застановляють ся.

Християнство є мов велика книга, котра від XIX-ти віків картка по картці перед людьми розвиває ся. Всі її читати можуть. Она важностно предмету, о котрім говорить і важностно подій, котрі з нею в'яжуть ся, накидає ся чоловікові і змушує кожного до читання. Розуми, що уміють і люблять над річима важними глибоко застановляти ся, сю книжку читають і не перестають над нею працювати, як довго не перейдуть цілою; розуми плитші, поверховні задовольняють ся перечитанем одної картки тої книги, часом лишень китькох слів, і відорвавши ту картку або вилучивши ті слова від цілости витягають з них аргументи цілком безпідставні. З кількох слів судять о цілости книги.

Якже часто люди о тім ділі Христа загально людським і історичним судять після одної сповіди, часом одного слова якогось священника. О науці Христовій судять часом після того, як она представлена в однім малім підручнику шкільнім і наївно часом таке розумують: Доказ в тім підручнику не перепроваджений, трудність не збита, не розв'язана, наука Христова не має доказів, сеї трудності не в'ясняє; так, якби ціла наука Христова стояла на тім підручнику на тім писателю і по за ним не мала доказів і об'ясненя. Або знов: священники без св'ятости, науки, церков Христова не є св'ята, наука єї не Божя; так, якби священники в одній околиці творили церков Христову.

Іншим вистарчає для відвернення ся від християнства згляд чисто суб'єктивний: одного зразило острійше поступованє священника в сповіди, иньшому не подобає ся спів, иньшим натови в церкві, а для декотрих видає ся вистарчаючим, щоби до церкви вразити ся і поволи від науки Христа відступити, що лавка не досить вигідна, Служба Божя за довга.

Від того розумного застановлення ся над ділом християнства а зглядно і від сповнення обов'язку зглядом Бога відводить однак найбільше людей все то, що їх відклонює від всякого обов'язку і від всякого права морального, труд і невигода. Обов'язок стає тим прикрійшим, чим більше в'яже свободу догоджуваня собі. По винність немалу в разі сповняє ся нерадо, ціннійше цілком занедбує ся, а вкінці тратить ся і єї свідомість. Не подобає ся наука Христова з єї твердою моральностю, з наложеним нею обов'язком самоотверженя. Тож зразу перестає ся сповняти обов'язок тяжкий з тою наукою сполучений і вкінці саму науку перестає ся принамати, не пізнавши, що она не є Божя, але лиш для того, що она не вигідна.

До того і віру, котрої люди учать ся і над котрою застановляють ся по найбільшій часті лиш в молодечім віці і в старшій віці беруть так, як за літ дитинячих, без свідомости того конечного уділу розуму, хотьби як критичного. Тому і в старшій віці люди культурні часом мають віру дитини, або чоловіка простого, а коли така віра не вистарчає розумови критичному, місто єї просвітити самостійними критичними студіями над єї розумною основою, відступають від неї, яко від річи дитинної і доброї для людей простих. Чоловік, що віру приймає дитиною і хлопцям і судив, що і всі християни так само єї приймають і єї тримають ся пізнаючи, що та віра єго дитинна троха наївна і некритична, легко від віри відступав, яко від доктрини некритичної, наївної. Не памятає, що інакше ту доктрину бере дитина, а інакше чоловік дозрілий і учений. Якби ті люди віру свою дитинну з віком розвивали і просвічали, спостерегли би легко, що між доктринами міра а наукою і критикою учених правдивих нема протиставленя, що може бути протиставлене між наукою і критикою, а тим понятем о вірі неповним і наївним, яке має чоловік умно не розвинений, але нема протиставленя між об'єктивною доктриною а критичною наукою.

Як довго хто не знає християнства, так довго не має права говорити о нїм, а тим менше може заперечувати історичний факт обявленя.

Як не є християнином, має все обов'язок условний прийняти науку християнства за правдиву, як покаже ся Божою, а зглядом Бога

має все обов'язок пересвідчитися, чи Бог чогось людям не обявив і не домагає ся від них послуху, віри.

Як християнин о факті обявленя сумніває ся, має обов'язок сей сумнів свій собі розв'язати. Без цілковитого пізнаня сего, що в ділі Христовім містить ся, заперечувати то, що ся давнійше принимало, є що найменше нерозумом а навіть ще чамсь гіршим, бо непошанованем св'ятости власних пересвідченя і здоптаєм того, що до недавна уважало ся за найсвятійше.

Так само як чоловік, котрий до віри І Христа приступає, так само і християнин мусить бути глибоко пересвідчений о тім, що наука преподавана Христом і Єго церквою справді є Божою. Без того пересвідченя не може бути віри християнської, або віра буде завсїгди темна і слаба. Чим більше то пересвідченє опирає ся на критичних студіях, чим загальнійшими сугьті студії і всестороннійшими, тим сильнійшою і яснійшою віра.

Хто без упередженя з любовию правди і готовостю все прийняти, що лишень правдою, хотій було би і прикрим, хто з критикою історичною всесторонно застановляє ся над наукою І Христа і над цілим ділом, котре в історії рода людського так світло перепроваджує, той увсім, що до тої науки і до того діла відносить ся, знайшов би знамена стверджаючі так ясно Боже походженє тої науки і того діла, що о тім Божім походженю менше міг би сумнівати ся, як о гіпотезі Коперника. Був би того Божого походженя так певний, як певним є свого власного істнованя. Заперечуванє того божества, видавало би ся єму крайним невіжеством або фантастичними мріями хорих умів, котрі не здають собі справи з того, о чім говорять.

І справді. Заперечуванє божества науки Христової є часто крайним невіжеством. Люди, що з науки Христової не знають навіть тільки, кілько сім-літня дитина знає, що з літератури християнської одної поважної книжки не перечитали, а видають суд о тій науці, над котрою рід людський від XIX віків працює, що найменше так сьмішні, як чоловік, котрий би в диспуту з ученим математиком вдавав ся, не знаючи таблиць множеня, або як чоловік, котрий би критикував різню господарку агронома, не знаючи розрізняти пшениці від жита.

У людей, що уходять за учених, заперечуванє божества науки Христової, може бути також невіжеством, бо се прецінь річ щоденного досвідю, що учений в однім фаху, другого цілковито не знає. Чоловік, котрий би уважав себе за ученого у всіх галузях відомости людської, мусів би у всіх бути поверховним. Тож і поверховно судив би християнство.

В наших часах між ученими є загально прийнятим принципом, що лиш висказ такого ученого уходять за міродайний, котрий приваїменше перечитав все, що люди написали о предметі, о яким видає суд.

(Дальше буде).

З політичного поля.

Горівчаній закон вже раз пошпигнув ся на дальматинськїм єїмі, а тепер, хотій вже ухвалений пошпигне ся другий раз на самім порозі до адійсненя. Ухвала палати послів ще не полагала сеї справи, бо найшла ся була slučajна більшість для поправки пос. Турнгера з Форльберга, щоби увільнити від податку приписи горівки, яку селяни випилили собі з в'асних плодів дома на кітлахках. Однак ся поправка є так сталізваною, що на єї підставі треба би звільнити від підвишеня податку всі приписи горівки в горільнях, які з'являють ся в чинлі свого обов'язуваня. Привігельство не хоче згодити ся на се і наміряє перевести в палаті нанів ухилене поправки Турнгера, а наслідком сего закон буде мусів ще раз вернути до палати. Чи в весняній сесії ще дасть ся погодити ся справа, не можна мати жадні певности.

Против каналів виступають чеські аграристи і фєвдальна шляхта. Вчєра відбула в Празі засіданє делегатів чєска секція культурної ради для Чєхії. Під проєдом президента кн. Лєобковїца збори прийняли резолюцію кн. Фридерика Шварценберга, президента центрального, рішн-

чого Товариства, яка висказує заяву, що будову каналів повинна випередити регуляція рік та відповідні меліорацийні роботи.

Після болгарских дневників полковник Леонтів, військовий російський повномочник вручив кн. Фердинандови власноручне письмо царя, яким цар запрошує єго на лишень до Петербурга. Після думки дневників, є се демонстрація против аббазийського з'їзду, де грецький і румунський королі гостють ся. Однак другі кажуть, що Фердинанда покликано до Петербурга на «віговор» за нечувані, антиросійські демонстрації в Софії перед і підчас положеня угольного каменя під памятник «царя освободителя». За єї демонстрації релєговано 50 студентів. Однак они починили стараня о принятє на білгородський і букарештєнський університет. Сим настрашив ся міністер-президент і тимчасовий міністер просвіти Каравелов та замінив кару на тимчасове видаленє із шкіл.

В Ріо Жанейро недавно появила ся брошура, що обіймає урядові статистичні дані, зібрані за минаулий рік, що відносять ся до вивозової торгівлі Бразилії. Брошура ся узгляднює на жалє лишє два порти: Ріо Жанейро і Сантос, отже не дає зрозуміня цілости вивозової торгівлі, яку веде Бразилія з иньшими державами. Будь-що-будь однак зібрані там числа, о скільки вони правдиві, кидають цікаве світло на торговельні відносини в Бразилії. Роз'ясняють нам перед усім, що найважнійшим ринком на бразилійські артикули, вивожєні з портів Ріо і Сантос, є Сполучєні Держави північної Америки а потім Нїмєччина, а найважнійшим артикулом вивозу кава а потім кавчук.

Загальна вартість вивозу з Ріо виносила в 1900 р. 171.912 : 812 мільр., із Сантос — 301.873 : 391 мільр. — разом із обох портів — 473.780 : 219 мільр. (в тім числі експорт самої кави випосив 443.636 : 815 мільр.)

Мінералів вивезено за 18.214 : 940 мільр., в тім числі золота за 12.217 : 063 мільр. (майже виключно до Англії). Артикулів, яких доставляють звїрята, вивезено за 3.940 : 033 мільр. Були се головно скіри вивезєні виключно майже до Франції.

Вивозова торгівля Бразилії з портів Ріо і Сантос обіймала в 1900 р. слїдуючі краї: Сполучєні Держави півн. Америки — 212.315 : 527 мільр.; Нїмєччина — 94.876 : 233 мільр.; Голяндя — 40.069 : 144 м.т.; Франція — 32.053 : 349 мільр.; Авєстро-Угорщина — 27.971 : 988 мільр.; Англія — 19.202 : 802 мільр.; Бельгія 15.793 : 599 мільр.; Італія — 7.003 : 945 мільр.; Турєччина 1.507 : 030 мільр.; Данія — 5.705 : 164 мільр.; Іспанія — 316 : 362 мільр.; Росія — 629 : 664 мільр.; Португалія — 119 : 248 мільр.; иньші краї європейскі 1.334 : 253 мільр.; Аргєнтіна — 3.913 : 988 мільр.; Чілі — 209 : 172 мільр.; Урагувай 1.395 : 63 мільр.; Китай — 42 : 299 мільр.; иньші краї азійскі 1.231 : 953 мільр.; Африка північна 1997 : 160 мільр.; Африка полуднева 6.048 : 692 мільр.

З артикулів вивезєних до Нїмєччини найповажнійше число представляє кава (89.343 : 642 мільр.), далі кавчук (1.060 : 568 мільр.) і скіри (772 : 088 мільр.); крім того вивезено там багато иньших артикулів. Вивозова торгівля Бразилії з Авєстрією обмежуєть ся виключно на каві (37.916 : 621 мільр.) і скірах (55 : 174 мільр.).

НОВИНИ.

— *Календар.* В неділю: гр.-кат. Йоана праведного; рим.-кат. Петра Цєл — В понеділок: гр.-кат. Явленє Крєста; рим.-кат. Берварда. — Ві вторник: гр.-кат. Йоана Богослов.; рим.-кат. Єлєні.

— *Московска пропаганда в церкві.* Пишуть нам з провінції: Сами днями я був за орудками в однім з наших «треторядних» міст. Після мого звичаю зайшов я передовсім до церкви, а яко колишній гімназійний «дик» підступив під крилоси та пробую помагати дякам. Тимчасом слухаю і ушам своїм не вірю: дяки «витагають» московскі славословя! Я гадав з початку, що се може з тих дяків, що задурєні кацапєским «Просвїщенієм» та «Русским словом» на власну руку перекручують літургійний текст та славословлять «російскі Собори» «російскі землі», тому я сам заглянув до книжок літургійних та побачив на власні очі те саме, що чув. Книжки друковані в нашій львівській Ставропігії в р. 1825, а наколи би хто не хотів повірять моїм словам, нехай загляне до сих книжок у дни наших св'я-

тах: Бориса і Гліба та Теодозія Печерського т. в. 15. і 16. мая після латинського календаря. Мов би того ще було за мало, я побачив на тій самій картині ще й «російську зізвяду», від котрої мені очевидно мусіло нараз стемніти в очах. То ми на те вийшли в 300 літ по відновленю Унії з Римом, що клянемся московско-шизматичко-му мольхови, ще до того в церкві? То ми так розуміємо памяті слова папи Урбана VIII: «через вас, мої Русини, наведе ся Схід цілий?» — що на своїй рідній землі вже не маєм своїх церковній іно «російські собори», що ми уже виреклись і того дрібного кусничка рідної землиці, що є в австрійській державі, а знаєм тільки «російські землі»? Що ми виреклись і св. Теодозія, одного з перших церковно-народних святичів та віддали его в руки московскої пропаганди?

Ні! се так дальше не може бути, наколи в нас є католицька совість та честь. Що нас Русинів-католиків мають обходити «російські собори», «російські землі та «російські зізвяди»? бракує ще хіба московско-шизматичких архієреїв та генералів, якими морочать голову нашого мужика «Просвіщеніє» та «Русское слово» і то під оком наших духовних властей. Се просто публично знасилена наших релігійних, народних та державно-австрійських патріотичних чувств, а против сего насильства протестуємо прилюдно зі всею рішучістю. Если в нас є Унія, то найже буде такою, якою она має бути, після волі Христа, а не така, якою би єї бажали мати: Дудикевичі, Алексєвичі, Литвиновичі et Comp.

Ми Русини маєм свої рускі церкви, ставлені кервавицею нашого бідного народу, а щоби бути католиками, на се не потребуємо аж «російських Соборів». Ми Русини не маємо потреби вирекати ся нашої рідної землі, бо сего не жадав від'нікого ні Христос ні намісники Его, а проте до спасєня нам не потреба цілком «російських земель». Ми Русини, як кождий другий католицький нарід, маєм своїх рідних святих та не потребуєм перерабляти їх аж на москалів. Пан московскі бажаня наших домородних ренегатів, се абсурди історичні і літургічні, котрих наш католицький обряд вже раз повинен позбутися. Не можемо терпіти того, щоби наш церковний культ був пропагандою шизматичкої Москви, щоби з нашої одинокої старинної римским престолом привілейованої друкрні Ставропільської виходили панмосковскі кумедії, що з Унії роблять карикатуру, догідну хіба для домородних підлизунів «благодотвірельнаво комітета». Ми святикі Русини не мішаєм ся в справі чисто церковній, однак з другого боку не маємо обовязку слухати московских кумедій, ще до того в церкві, бо ми маєм досить тих кумедій між нами і без того. Маєм право домагати ся і сего жадаєм прилюдно, щоби церковні квіжки з такими нісенітницями, ображаючи наші найсвятійші чувства, були чим скорше усунєні з наших церковній, а заступлені новими, відповідаючими і хвалі Божій і потребам душі народу — хочби се мало комує там вийти дуже не на руку. Се, мамоходом кажучи, о много більше пекуча справа, як безглузді геци против фонетик, що у всіх культурних народів належить до компетенції школи. Тому ще раз повтаряємо: Videant consules, щоби такі кумедії не були толєровані по наших католицьких церквах, щоби колись пізнійше не було за пізно.

— **Обхід св. Ювілея в Перемишлі** розпочав ся дуже торжественно. В неділю дня 12. мая відбула ся перша процесія, котру провадив сам Преосвященний єпископ о. Константин Чехович, в сослужєню цілої Капитули і всіх катедральних священників та при участі кількатисячного народу. В поході взяв участь також дівочий Інститут з настоятельками. — Таких процесіональних походів буде ще 5 і сьмо певні що за кождим разом більше вірних возьме в них участь; головню повинни взяти в них участь громадно члєни всіх руских товариств, щоби досягнути благодатній Божих запоручєних Ювілеєм та упрєсити у Бога лїпшої долї для нашої св. Церкви і нашого народу.

— **З товариства ім. Котляревського** у Львові. Виділ товариства просить всіх члєнів літературної секції і тих члєнів товариства, що мають охоту належати до неї, на засіданє, яке відбуде ся вівторник дня 21. с. м. о 7 1/2 год. вечером в локалі товариства «Руска Бєсїда». За Виділ: Г. Огоновский, голова; С. Горук, заст. секретаря.

— **З Руского товариства педагогічного.** Маємо честь подати на разі коротку звістку, що пописе музикально-вокальний в женьскім институті відбуде ся дня 28. червня о 6. год. вечером, — пописе з женьскій школі виділової ім. Шевченка дня 29. червня о 9. год. рано — а загальні збори товариства також 29. червня о 3. год. по обіді.

— **Прогулька.** Гімнастичне товариство «Сокіл» у Львові уряджує в четвер дня 23. мая (на Вознесєне Христове) прогульку до Лисєниць «Бровар Грунда». В пограму забав входять також танці при звуках військової музики 80 п. п. Сподіємо ся, що Земляки не залишать нагоди скористати з першої сєгорічної рускої прогульки і

возьмуть в ній численну участь. Ціни вступу подасть ся в слїдуючїм тижня до відомости. — За Виділ: Др. Гукєвич, заст. голови; Денис Кулика, справник.

— **Стан здоровля архієп. кс. Гринєвєцког**о значно вчера погіршив ся, бо змогла ся горячка. Вечером відбуо ся лікарска нарада. Нині горячка зменшила ся.

— **Руске панамініно** захотів відкрити компанію «Галічаніна» — «Dziennik polski». Отже в статі «Ze sfer ruskich» повитягав якийсь підшитий москалем дописуватель «Dziennika» всі «великі бруді» в народовскім таборі. І так згадує про «рукавичне» купця Корітовского з Калуша, далі наводять цілу стагю «Галічаніна» про зависокі дієти і надужатя п. Гурика в «Підгірській Спільці», про синекури в «Дністрі» двох неурядуючих стало директорів д-ра Савчака та д-ра Федака і вкінці причіпив до сего ще і літературний плагіат п. Евгєна Мавдичєвского, який видрукувану в ч. 90. «Діла» новельку «В театрі» мав жавцем перекастї з «Bluszcz-u» з перед двох років, та видав єї за власну працю. Коби ще тільки бїди-лиха в нашім народнім житю, то ще можна би видихати. Але нехай би пан бұзько з «Dziennik-a polsk-ogo» подзьобав в Ставропільї та в Народнім Домі — там найшла би ся не одна справдішна синекура, зогяй може не дорівнала би польским синекурам, на яких деякі люди заробляють по 35 зр. денню, нїм ще встали з ліжка і закурили папіроси! Щож до «Дністра» то не сумніваємо ся, що дирекція сама дасть основне вьясненє. О скілько ми знаємо оба віцедиректори працюють, а особливо др. Федак посвьячує «Дністрові» щоденно по кілька годнів і через ряд літ одержував за те щось лише коло 300—400 зр. Доверва сего року, в признаню его праці і довголітних заслуг, підвищено єю рємунєрацію на 1.300 зр., але ще і тепєр лєдві чи хто другий, з тою знакомістю діловодства, прийняв би ся праці др. Федака на становиску віцедиректора «Дністра».

— **В справі економічного піднесєня** руского народа, як доносить «Dziennik polski», відбула ся 13. с. м. нарада у митрополита о. Шєнціцког. На єю нараду, одержали запрошенє директори «Народ. Торговлі» др. Сєльскій і Нагірній, проф. Цєглинський, о. Фоліс і редактор «Громадєского Голосє» п. Павляк.

— **Руский народний театр** виїхав до Серету, де — як доносить «Буковина» — дасть шість представлєнь: «Зиморожець за Дунаєм» і «Вєчерниці»; — «Неходи Грицю на вечерниці»; — «Жидівка вихрєстка»; — «Ямарі»; — «Малка Шварценкоф»; — «Бїднє дївчє» і «Дон Цєзар» або «Барон Циганьскій». Потім переїде до Галіччини і повторять сїх шість представлєнь з деякими може змінами. Далі не буде запускати ся на Буковину, хіба що вступив би з поворотом до Вишніці. Дильній пляє гостини театру в Галіччині мїє обіймати міста: Снятин, Городєнка, Заліццкє, Борців, Гуєятин. В кождім разі се лїго перебуде наш театр у полуднево-східній Галіччині.

— **Портрет п-ни Крушєльницької** в роли Гальки виставлений — як ми вже доносили — на виставі торговлі Сайфарта і Дидиєвского. Може се звістка, що будєм оглядати між нами н-ну Сальомєю і подивляти єї сьнів на львівській сцєці? Бути може, що наш соловій схоче загостити до нас. На вгаданій виставі бачили ми також фотографію нашого земляка п. Дідурє, славного баса, заангажованого стало при варшавській опері; тепєр виїздить п. Дідур до Ріо Жакєйро, де его заангажували на літній сезон разом з жєною, драматичною сопраністкою.

— **Огонь в театрі.** В міскім театрі у Львові вибухнув нині о 1. год. поноудни огонь в сєтерєнах, де находять ся електро-динамічні машини. По кількох хвильх прабудли на мї-це двє трени пожарні, але не було що гасити, бо затїгло лише дерево від електричних проводів. Диму вправді було багато, — але не більше як жидови, що збігла ся дивити, як «театр горить», — однак ніякої небезпечности не було.

— **Дарові рускі книжки для народних шкіл.** Крєва рада шкільна призначила на дарові рускі книжки для убогих ученик в на одних шкїл в 1901/2 р. низше наведєні квоти, які принадають на поодинокі окружні ради шкільні після чи літ руских дїтей, що дійсно ходили до школи в шк. р. 1900/1:

- 1) в Б. городчанах (число руских дїтей, які дійсно ходили до школи в 1900/1 р. винєсило 4405) 215 К 84 сот. — 2) в Борцєві (11053) 541 К 62 сот. — 3) в Бібрці (13885) 680 К 55 сот. — 4) в Бродах (13204) 647 К 04 сот. — 5) в Бер-жєнцх (12194) 597 К 54 сот. — 6) в Бжєзєві (1782) 87 К 67 сот. — 7) в Бучачі (10314) 520 К 12 сот. — 8) в Цїшанові (7407) 387 К 47 сот. — 9) в Чорткові (7653) 375 К 17 сот. — 10) в Добромили (923) 452 К 69 сот. — 11) в Дєлані (10161) 497 К 92 сот. — 12) в Дрєбичах (10330) 516 К 49 сот. — 13) в Горлицх (1852) 90 К 75 сот. — 14) в Городку (6210) 34 К 31 сот. — 15) в Гривові (1310) 64 К 13 сот. — 16) в Городєнці (8163) 400 К 01 сот. — 17) в Гуєятині (10350) 522 К 37 сот. — 18) в Ярославі (15408) 755 К 04 сот.

- 19) в Яєлі (257) 12 К 60 сот. — 20) в Яворові (6724) 329 К 50 сот. — 21) в Калуші (8690) 425 К 84 сот. — 22) в Камінці (11790) 577 К 75 сот. — 23) в Коломиї (11231) 550 К 35 сот. — 24) в Косові (5301) 259 К 76 сот. — 25) в Коросні (1026) 50 К 28 сот. — 26) в Ліску (5820) 285 К 20 сот. — 27) у Львові (місцев.) (13853) 678 К 84 сот. — 28) у Львові (замісцев.) (18933) 927 К 77 сот. — 29) в Ланьцуті (226) 11 К 07 сот. — 30) в Мостисках (9252) 453 К 38 сот. — 31) в Надвірній (5267) 258 К 10 сот. — 32) в Новім Санчї (1521) 74 К 53 сот. — 33) в Новім Торсі (94) 4 К 60 сот. — 34) в Печєнїжині (2161) 105 К 90 сот. — 35) в Підгайцях (9258) 453 К 67 сот. — 36) в Перемишлі (16164) 792 К 09 сот. — 37) в Перемишлянах (10691) 523 К 89 сот. — 38) в Перєворску (74) 3 К 62 сот. — 39) в Раві (6954) 340 К 77 сот. — 40) в Рогатині (13338) 653 К 60 сот. — 41) в Рудках (6508) 318 К. 91 сот. — 42) в Самборі (10518) 515 К 41 сот. — 43) в Сяноку (11006) 539 К 33 сот. — 44) в Скалаті (15187) 744 К 21 сот. — 45) в Снятині (6821) 334 К 25 сот. — 46) в Сокалі (16004) 784 К 24 сот. — 47) в Стачиславові (14229) 697 К 27 сот. — 48) в Старім Самборі (5010) 245 К 51 сот. — 49) в Стрию (10678) 523 К 25 сот. — 50) в Тернополі (14980) 734 К 06 сот. — 51) в Товмачі (11780) 577 К 26 сот. — 52) в Тєребовлі (10506) 514 К 83 сот. — 53) в Турці (3216) 157 К 59 сот. — 54) в Заліццках (5976) 292 К 84 сот. — 55) в Збаражї (6781) 332 К 29 сот. — 56) в Золочєві (15465) 757 К 83 сот. — 57) в Жовкві (14476) 709 К 37 сот. — 58) в Жидачові (7912) 387 К 71 сот. — Разом (501930) 24596 К 08 сот.

— **Іменованя і перенєсєня.** Міністер справдливости перєніс начальника канцєлярїи в Тернополє Володислава Лєсковского до окружного суду в Срачиславові та іменував канцєлярійного асистєнта Івана Калина зі Львова, начальником канцєлярїи в окружнім суді в Тернополі.

— **Новий орган соціялістів,** тижчєвник, має повстати у Львові, а фонд потрібний на его заснованє має бути зібраний між робітниками. Львівскі соціялісти перєчувають недалекий упадок краківского «Narzod-u», з причини браку фондів, та радї би захопити в свої руки провід всіх галицких соціялістів.

— **Сьпівак перед судовими кратками.** Баритон львівської опери п. Адам Людвіг ставав позавчера в Станиславові перед звичайним трибуналом, обжалований о проступок збїговиска в §. 279 к. з. Сам факт збув ся ще два роки тому дня 4. жовтня 1899, коли то п. Людвіг мав прилучити ся до манїфєстації робітників против заряду станиславівської каси хорих і своїм свїжє вишколєним у Свєстрів в Дрезні баритонєм підносити оклики рєгат та інтонувати маршалїнку, яку робітники сьївали за ним. Так зїзнав жандарм і поліціянт, які тоді були арештували п. Людвіга, але по обороні адв. д-ра Льорша, трибунал звільнив п. Людвіга зовсім від обжалованя.

— **Дрібні вїсті.** Львівска рада міска надала посаду ветеринаря нової міської різні п. Адамова Кишингаловичова, ветеринарєви з Яєсла. — Вчєра застрїлєв ся у Львові в Стрийскім парку Карол Шамоцкій, податковий практикант з Грималова. Причиною самоубїйства мало бути се, що єму відмовлено адїотум. — В Рогатині на «Новім місті» дня 14. с. м. згорїло кільканацять домів. В Станиславові помер гімназ. проф. Вінкєнтій Місьолєк в 43. р. житя.

Телеграми.

Відєнь, 18. мая. Отворєнє делегацій відбуде ся в понєдїлок о 10. год. перед полуднем.

Відєнь, 18. мая. Комісія для водних доріг по довгих нарадах згодила ся означити височину удїлу країв в коштах будови каналів на 125%.

Відєнь, 18. мая. Бюджетова комісія, в присутности прєзидєнта міністрів д-ра Кербера, прєрєвєла вчєра загальну дискусію над бюджетовою провізорією, в якій між иньшим забирали голос пос Романчук против і пос. Барвінскій за провізорією. Відтак ухвалєно прєйити до подрібної дискусїи, а по промові пос. Менґєра ухвалєно бюджетову провізорію без дальшої дискусїи.

Кольонія, 18. мая. Koeln. Ztg. доносить з Пєкіна під вчєрашньою датою, що в Паотінґфу і в Чєнтіґфу вибухнули розрухи. Ся територія стояла д- тепєр під сторожєю француских війск, а по їх відїзді, віддано єї Китајцям. Тепєр вирушив тудє перший баталїон першого сїдно-азійского полка піхоти під проводом майора Грагама.

Бєрлін, 18. мая. Як доносить корєспондєнт Localanzeiger а з Пєкіну, гр. Вальдєрзе має намір в слїдуючїм місяци покинути Китај і удасть ся до Япанї а відтак до Америки. Звідтам поїде прєсто до Німєччини.

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Рахунок Товариства взаємного кредиту «Дністер» у Львові, стоваришена зареєстрована з обмеженою порукою, за місяць цвітень 1901.

I. Стан довжний:

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes items like 'Удїли членів', 'Фонд резервовий', 'Спеціальна резерва', 'Вкладки щадничі', 'Сальдо побраних процентів', 'Непіднята дивіденда за рік', 'Кошти спору', 'На рахунку ріжних сторін', 'Резерва на оплачене податку за р. 1900', 'Рахунок зиску за р. 1900'. Total: 994.113 кор. 90 сот.

II. Стан чинний:

Table with 2 columns: Description and Amount. Includes items like 'Позички удїлені', 'Цінні папери фонду резервового', 'Цінні папери інші', 'В щадницї почтовій (оборот чековий)', 'В інших товар. і банках', 'Рах. біж. з Тов. вз. об. Дністер', 'Сальдо коштів адміністрації'. Total: 994.113 кор. 90 сот.

Членів прибуло 20, убуло 13, остає з кінцем цвітня 1901 р. всіх членів 1901 з 1900 деклярованими удїлами в сумі корон 98.400.

Стопа процентова від вкладок 4%, від позичок удїлюваних з провізією на кошти адміністрації 6 1/2%.

Львів 8. мая 1901.

COLOSSEUM Ernesta Thorna, у Львові, в пасажи «ГЕРМАНА» ул. Сонїшна.

Програма від 16. мая до 1. червня 1901.

При співучасті військової музики 24. н. п.

1) Konorah, загадка XX столїтя. 2) Krueger і Kirsten, комічна музикальна маскарада. 3) Troba, феноменальний жонглер. 4) Сестри Schaefer, знамениті дуєтистки. 5) Maritana і Victoria, воздушні артистки. 6) Trio Decaruso, славні італійські артисти інструментально-вокальні. 7) Sobosy, трансформаційний мімік. 8) Les Ploety-Larellas, «Melange-Act». 9) Irma Bellany, лірична співачка.

Що дня о 8. год. вечером велике представле. В недїлю і свята два представлення. Що п'ятниці High Life представле. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

— Видання «Українсько-руської видавничої спілки» у Львові до 15. цвітня с.р.: 1. Стефан Ковалів. Дезертер і інші оповідання кор. 1.60 — 2. Іван Франко. Поеми. к. 1.60. — 3. Ольга Кобилянська. Покора і інші опов. к. 1.40. — 4. Гю де Мопасан. Дика пані і інші оповідання. к. 1.30 — 5. Іван Франко. Полуйка і інші бориславські оповідання. к. 1.40. — 6. Наталія Кобринська. Дух часу і інші опов. к. 1.60. — 7. Кнут Гамсун. Голод, роман. к. 2.20. — 8. Леся Украївка. Думи і мрії. Поезії. к. 1.60. — 9. Стефан Ковалів. Громадські промисловці. к. 1.60. — 10. Уїлліям Шекспір. Гамлет, принц данський. к. 1.80. — 11. Генрик Понтюпідан. Із Хат. Оповідання. к. 1.40 — 12. Богдан Ленкий. З життя. Оповідання. к. 1.20. — 13. Гергарт Гауптман. Візник Геншель. к. 1.60. — 14. Михайло Коцюбинський. В пугах шайтана. Оповідання. к. 1.60. — 15. Уїлліям Шекспір. Приборкава гоструха. к. 1.40. — 16. Панас Мирний. Лвкі люди. к. 1.40. — 17. В. Короленко. Судний день. к. 1.20. — 18. У. Шекспір. Макбет. к. 1.60. — 19. К. Гудков. Уріель Акоста. к. 1.40. — 20. У. Шекспір. Коріолан. к. 1.80. — 21. Михайло Яцків. В царстві сатани. к. 1.60. — 22. Панас Мирний. Морозенко. к. 0.90. — 23. Леся Мартович. Нечитальник. к. 1.60. — 24. Михайло Коцюбинський. По людському. к. 2.00. — 25. В.

Оркан. Скапаний світ. к. 1.00. — 26. Василь Стефаник. Дорога. к. 1.60. — 27. У. Шекспір. Юлій Цезар. к. 1.60. — 28. Л. Толстой. Відроджене, (3. томи). к. 3.60. — 29. К. Гавлічек. Боровський Вибір поезій. к. 1.60. — 30. Ф. Заревич. Хлопська дитина. к. 1.80. — 31. І. Франко. Абу-Бассім. к. 1.60 — 32. Уїлліям Шекспір. Антоній і Клеопатра. к. 1.80. — 33. Е. Тимченко. Калевала (переклад) к. 3.00 — Ціни подані за оправні примірники. Брошурованих не продаєть ся. — У другій серії, «Науковій Бібліотеці» вийшли: 1. Кароль Кавцкі. Народність і її початки. к. 0.60. 2. Фр. Енгельс. Людвік Фаєрбах. Переклад Будового. к. 0.50. — 3. Фр. Енгельс. Початки родини, приватної власности і держави. к. 1.50. — 4. Ш. Сеньобб. Австрия в XIX. столїттю. к. 0.80. — 5. В. Будзівновський. Хлопська поліція. к. 2.00. — 6. І. Флямарион. Про небо (кінчить ся друкувати). — 7. М. П. Драгоманов. Переписка Т. І. к. 1.80. — 8. С. Степняк. Підземна Росія (друкуєть ся). — Брошур другої серії не оправляєть ся. — У третій серії «Літературно-Науковій Бібліотеці» вийшли: 1. М. Грушевський. Хмельницький і Хмельниччина. к. 0.20. — 2. Курцій Руф. Фільотас. к. 0.20. — 3. В. Наумович. Величчя і будова звїздяного світа. к. 0.15. — 4. Панас Мирний. Лови. к. 0.06. — 5. І. Пулюй. Невропаща сила. к. 0.20. — 6. М. Грушевський. Бєх-Аль-Джугур. к. 0.10. — 7. І. Раковський. Вік нашої землі. к. 0.10. — 8. А. Чехов. Каштанка. к. 0.15. — 9. М. Драгоманов. Мик. Ів. Костомарів. к. 0.15. — 10. Е. Золя. Навад на млин. к. 0.20. — 11. І. Пулюй. Нові і перемінні звїзди. к. 0.15. — 12. Г. Квітка. Маруся. к. 0.50. 13. М. Левицький. Спілкова умова для селянських спілок. к. 0.20. — 14. М. Куліш. Оріся. к. 0.06. — 15. М. Кристяковська. Іван Гус. к. 0.20 — 16. О. Стороженко. Оповідання І. к. 0.20. Адр.: Львів ул. Чарнецького ч. 26. — Увага. «Укр.-руська Видавничка Спілка» дає всі свої видання на рати (місячні або кварталні) з тим, що термін сплати буде точно задержаний. — Хто хоче взяти на рати книжки, мусить зголосити ся до дирекції по реверс, який має виповнити і звернути дирекції. Хто зложив відразу 20 кор. дістає 10% рабату. На «Літ. Наук. Бібліотеку» приймаєть ся окремо передплату по 5 кор. за серію зложену із 48 (подвійних) аркушів друку.

Advertisement for F. MORAVUS, Brunn, Grosser Platz. Includes a clock image and text about watchmaking and precision instruments.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901. (Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Table with 4 columns: Direction (до Львова, зі Львова, ніч), Time, Station, and Description. Lists train schedules for routes to Krakow, Berlin, Warsaw, and other cities.

Advertisement for KISELKI (acidophiles) and bank services. Includes text about the bank's expansion and services like 'Вісьлякі купони', 'вильосовані цінні папери', and 'Банку Гіпотечного'.